

Nr 14

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar under Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor, jämte i ämnet väckta motioner.

(5:e avd.)

I propositionen nr 1 (bilaga 2) har under Utgifter å driftbudgeten, För flera huvudtitlar gemensamma frågor, till behandling upptagits här nedan angivna spörsmål (se statsrådsprotokollet över civilärenden för den 3 januari 1958).

Propositionen

Löneregleringsarbetet m. m. Under denna rubrik i statsrådsprotokollet anför chefen för civildepartementet följande.

»I anslutning till de riktlinjer för behandlingen av frågor om ändrad lönegradsplacering av tjänster, vilka uppdragits i prop. 1956: 124 (SU 88, rskr 210), anmäles under nästa punkt resultatet av den under budgetarbetet verkställda prövningen av s. k. A-frågor. Vad beträffar de s. k. B-frågorna innebar nyssnämnda riktlinjer att ev. förslag till lönegradsändringar skulle — efter förhandlingar med personalorganisationerna — framläggas i statsverkspropositionen. Av bl. a. arbetstekniska skäl har emellertid en sådan ordning kunnat tillämpas endast i begränsad utsträckning. I det följande framlägges förslag angående ändrad lönegradsplacering för viss personal i tillsynsarbete och arbetsdrift vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m. Förslagen härutinnan grundar sig på en med vederbörande personalorganisation träffad överenskommelse. Arbetet med nu avsedda tjänsteförteckningsfrågor i övrigt har påbörjats och förberedande överläggningar har upptagits med personalorganisationerna. De slutliga förhandlingarna i ämnet torde dock kunna äga rum tidigast under februari månad. Med hänsyn härtill torde det bli nödvändigt att senare under riksdagen framlägga förslag, som påverkar personalförteckningarna. För att i sådan ordning framlagda förslag skall kunna genomföras under år 1958, är det erforderligt att riksdagen, liksom fallet varit under de senare åren, beslutar att de personalförteckningar, som riksdagen fastställer innan beslut meddelats i anledning av de särskilda lönegradsplaceringsförslagen, skall gälla endast i den mån annat icke följer av vad riksdagen beslutar i samband med dessa förslag.»

Lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m. Under detta avsnitt av statsverkspropositionen redovisas *dels* vissa förslag rörande lönegradsändringar, om vilka förhandlingsöverenskommelse föreligger, *dels* de förslag till ändrad lönegradsplacering, som ansetts kunna förordas på grundval av den under budgetarbetet företagna omprövningen av löneställningen för olika tjänster. I sistnämnda frågor har statstjänstemännens huvudorganisationer beretts tillfälle att framlägga sina synpunkter. Utskottet får beträffande detta avsnitt hänvisa till s. 2—5 i statsrådsprotokollet samt till de därtill hörande bilagorna A och B (s. 19—34).

Den allmänna lönenivån för statsanställda m. m. Under detta avsnitt erinras i statsrådsprotokollet om 1957 års löneplansrevision m. m., om uppgörelsen om statstjänstemännens löner för 1957 och 1958 samt om 1957 års beslut om arbetstidsförkortning under 1958. Utskottet får härutinnan hänvisa till s. 6 och 7 i statsrådsprotokollet.

Överskridande av vissa anslagsposter. I förevarande hänseende redogöres i statsrådsprotokollet (s. 7—11) för vissa bemyndiganden som riksdagen under senare år lämnat Kungl. Maj:t i fråga om överskridande av genom riksdagens beslut maximerade anslag och anslagsposter, vilka bemyndiganden förutsatts skola med viss begränsning gälla även för nästa budgetår. Ett särskilt bemyndigande begäres i fråga om överskridanden som kan bli erforderliga för bestridande av övergångsförmåner till befattningshavare å vissa i ortsgrupphänseende nedflyttade orter.

Internordiska tjänsteresor. I statsrådsprotokollet har under detta avsnitt chefen för finansdepartementet anfört följande.

»Statsmyndigheternas kostnader för utrikes tjänsteresor bestrides som regel från departementens anslag till extra utgifter. Medel beviljas därvid av Kungl. Maj:t efter framställning i varje särskilt fall. Genom det på olika områden vidgade nordiska samarbetet har behov uppkommit av en förenkling av denna ordning, såvitt avser internordiska tjänsteresor. Nordiska rådet har även i sin rekommendation nr 13 år 1957 uttalat sig härför. Jag vill förordas, att frågan löses efter i huvudsak följande riktlinjer.

Sådana myndigheter, som i sin verksamhet har internordiska kontakter, vilka kan beräknas medföra årligen återkommande tjänsteresor till andra nordiska länder, bör, utan att i varje enskilt fall inhämta Kungl. Maj:ts medgivande, erhålla rätt att själva besluta om sådana resor och att härför anlita den i omkostnadsstaten för vederbörande myndighet upptagna anslagsposten till reseersättningar. Av anslagstekniska skäl synes anslagsposten till reseersättningar därvid böra uppdelas på en delpost avseende ersättningar för resor inom riket och en dylik post avseende ersättningar för internordiska resor. Delposterna bör inte utan medgivande av Kungl. Maj:t få överskridas.

De myndigheter, som redan nu äger rätt att täcka kostnader för internor-

diska resor från sina anslag till reseersättningar, bör givetvis även i fortsättningen få bibehålla denna möjlighet. För myndigheter, där endast tillfälligtvis behov av internordiska resor förekommer, torde hittillsvarande ordning för medelsanvisning till utrikes tjänsteresor böra kvarstå.

Jag vill betona, att nu föreliggande förslag endast syftar till att förenkla handläggningen av frågor rörande tjänsteresor till annat nordiskt land. Någon ökning av utgifterna kommer förslaget sålunda inte att medföra. Vid beräkningen av departementens anslag till extra utgifter har hänsyn också tagits till den utgiftsminskning under dessa anslag som följer av förslaget.

Vederbörande departementschefer kommer senare vid anmälan av myndigheternas omkostnadsanslag att föreslå den medelsanvisning som erfordras för nu ifrågavarande ändamål.»

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond. Härutinnan anges i statsrådsprotokollet de anslag, tillhopa 66 678 000 kronor, som under de olika huvudtitlarna erfordras för ersättning till fastighetsfondens olika delfonder.

Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark. I statsrådsprotokollet redovisas de å fonden bokförda kronoegendomar, som under budgetåret 1958/59 avses skola disponeras för vissa för domänstyrelsens verksamhet främmande ändamål, samt anges storleken av de anslag under olika huvudtitlar, tillhopa 785 400 kronor, som erfordras för ersättning till berörda fond.

Motionerna

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Hermansson* och *Dahl* (I: 262) och den andra inom andra kammaren av herrar *Carlsson* i Bakeröd och *Johansson* i Torp (II: 331), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att utöver de föreslagna kontoristtjänsterna i Ao 9 måtte placeras ytterligare en sådan tjänst, vid lantbruksnämnden i Göteborgs och Bohus län.

I fråga om motiveringen till berörda yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 331.

Utskottet

Under avsnittet *lönereglingsarbetet m. m.* har föredragande departementschefen erinrat om de av 1956 års riksdag godkända riktlinjerna för behandlingen av frågor om ändrad lönegradsplacering av tjänster och anfört, att det bl. a. av arbetstekniska skäl endast i begränsad utsträckning varit möjligt att i statsverkspropositionen framlägga förslag som avser om-

prövning av gällande normer för lönegradsplacering (s. k. B-frågor). Ytterligare förslag härutinnan avses skola, efter överläggningar med personalorganisationerna, framläggas senare under riksdagen. För att i sådan ordning framlagda förslag skall kunna genomföras under år 1958 föreslås i nu förevarande sammanhang fortsatt tillämpning av den under de senare åren iakttagna anordning som innebär, att riksdagen beslutar att de personalförteckningar, som riksdagen fastställer innan riksdagen meddelat beslut i anledning av i särskild ordning framlagda lönegradsplaceringsförslag, skall gälla endast i den mån annat inte följer av vad riksdagen beslutar i samband med behandlingen av sådana förslag. Utskottet tillstyrker vad sålunda förordats och vill i detta sammanhang erinra om att nämnda princip tidigare förutsatts skola tillämpas även i fråga om i motionsväg framlagda särskilda lönegradsförslag.

Beträffande *lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m.* framlägges i statsverkspropositionen dels vissa förslag rörande lönegradsändringar, om vilka förhandlingsöverenskommelse föreligger under förbehåll för Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande, dels förslag till ändrad lönegradsplacering som ansetts kunna förordas på grundval av den under budgetarbetet företagna omprövningen av löneställningen för olika tjänster och beträffande vilka statstjänstemännens huvudorganisationer beretts tillfälle att framlägga sina synpunkter. De tillstyrkta förslagen till lönegradsändringar, vilka redovisas i de vid statsrådsprotokollet i ärendet fogade bilagorna A och B, innebär uppflyttning av omkring 350 tjänster med en beräknad kostnadsökning för löner av ca 530 000 kronor för år vid nuvarande lönenivå. Förslagen avses skola genomföras fr. o. m. den 1 juli 1958.

Utskottet har vid sin granskning av de sålunda framställda lönegradsförslagen funnit sig kunna lämna desamma utan erinran och får fördenskull tillstyrka ifrågavarande förslag.

I motionerna I: 262 och II: 331 påyrkas en avvikelse från Kungl. Maj:ts förslag i vad avser lantbruksnämnderna såtillvida, att antalet kontoristtjänster — 12 enligt propositionen — måtte ökas med en, avsedd för lantbruksnämnden i Göteborgs och Bohus län. Såsom av statsrådsprotokollet framgår har Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag framkommit såsom resultat av en översyn av löneställningen för biträdespersonalen vid lantbruksnämnderna, vilka med avseende på biträdesorganisationen fördelats på tre grupper. Utskottet, som inhämtat att propositionsförslaget på denna punkt tillkommit efter ingående överläggningar med vederbörande personalorganisation, har ansett tillräckliga skäl inte föreligga att förorda den påyrkade avvikelser från förslaget, helst som en dylik lätt skulle kunna medföra konsekvenser i fråga om andra lantbruksnämnder än den i motionerna åsyftade. Utskottet får fördenskull avstyrka ifrågavarande motionsyrkande.

I fråga om *överskridande av vissa anslagsposter* erinrar föredragande departementschefen om de bemyndiganden att överskrida maximerade anslag och anslagsposter som riksdagen lämnat Kungl. Maj:t alltsedan budgetåret 1941/42 respektive budgetåret 1947/48 med senare kompletteringar, vilka

bemyndiganden förutsatts skola gälla även för nästa budgetår. Vidare föreslås att det för innevarande budgetår gällande bemyndigandet av ifrågasvarande slag, i vad det föranletts av s. k. tjänstetidsbefordran samt viss arbetstidsförkortning, förlänges för nästa budgetår. Slutligen föreslås ett speciellt bemyndigande för Kungl. Maj:t att överskrida maximerade anslag och anslagsposter i anledning av bestridande av övergångsförmåner till befattningshavare å vissa i ortsgruppshänseende nedflyttade orter, en övergångsanordning som avses skola avvecklas relativt snabbt. Vad sålunda föreslagits finner sig utskottet kunna tillstyrka.

Vad i *övrigt* i förevarande proposition anförts har inte i detta sammanhang givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må

A. besluta, att de personalförteckningar, som riksdagen fastställer innan riksdagen meddelat beslut i anledning av lönegradsplaceringsförslag, som framlägges i särskild ordning, skall gälla endast i den mån annat icke följer av vad riksdagen beslutar i samband med behandlingen av nämnda förslag;

B. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 262 och II: 331,

1. godkänna de i bilagorna A och B till statsrådsprotokollet över civilärenden för den 3 januari 1958 intagna förslagen om placering i lönegrad av vissa tjänster m. m.,

2. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder för genomförande av nämnda förslag från och med den 1 juli 1958;

C. bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåret 1958/59 i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över civilärenden för den 3 januari 1958 förordats medge

1. de överskridanden av genom riksdagens beslut maximerade anslagsposter till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, eller till avlöningar till icke-ordinarie personal, som erfordras till följd av att dylik anslagspost blivit i en icke förutsedd omfattning belastad *antingen* med utgifter för avlöningar åt icke-ordinarie tjänsteman, som vikarierat å ordinarie tjänst, vilken är obesatt eller vars innehavare åtnjutit ledighet för offentligt uppdrag eller av annan anledning mot avstående av hela lönen, *eller* med kostnader, som sammanhänger med att icke-ordinarie ersättare behöver anlitas vid vakanthållande av ordinarie tjänst eller vid längre tids ledighet för sjukdom eller av annan därmed jämförlig anledning,

2. de överskridanden av genom riksdagens beslut maximerade anslag och anslagsposter, som påkallas med hänsyn

till regleringen av befordringsgången för biträdes- och amanuenspersonal samt därmed jämförlig personal,

3. de överskridanden av genom riksdagens beslut maximerade anslag och anslagsposter, som kan erfordras till följd av införandet av s. k. tjänstetidsbefordran samt av genomförandet under år 1958 av viss arbetstidsförkortning,

4. de överskridanden av genom riksdagens beslut maximerade anslag och anslagsposter, som kan bli erforderliga för bestridande av övergångsförmåner till befattningshavare å vissa i ortsgruppshänseende nedflyttade orter.

Stockholm den 12 februari 1958

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Reservation

av herr *Staxäng*.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gustaf Andersson, Ivar Johansson, Einar Persson, fröken Andersson, herrar Birger Andersson, Thun, Pålsson, Bergman, Holmqvist, Söderberg, Axel Johannes Andersson, Mårtensson, Sunne och Jacobsson; samt

från andra kammaren: herrar Åkerström, Malmborg, Petterson i Degefors, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Staxäng, fröken Elmén, herrar Rubbestad, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Nihlfors, fröken Karlsson, herrar Gustafsson i Skellefteå, Gerhard Nilsson i Gävle och Lassinantti.